

อัญญา หรินทรเวช : แนวทางการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวและการค้าชายแดน : กรณีศึกษาสุขาภิบาลแม่สาย
(THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR TOURISM AND COMMERCIAL BORDER TOWN :
A CASE STUDY OF MAE SAI SANITARY DISTRICT) อ. ที่ปรึกษา: รศ. จารุวรรณ ลิ้มปเสนีย์;
188 หน้า. ISBN 974-332-370-8.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาเมือง ศึกษาบทบาทและศักยภาพของพื้นที่ทั้งในด้านการค้าและการท่องเที่ยว เพื่อจะได้ทราบถึงแนวโน้มการขยายตัวของเมืองในอนาคต พร้อมทั้งเสนอแนวทางการพัฒนา และแนวทางแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของเมือง และเหมาะสมกับพื้นที่

การศึกษพบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินของสุขาภิบาลส่วนใหญ่เป็นที่พักอาศัย ชนบทเกษตรกรรมและการค้าพาณิชยกรรม สำหรับสถานการณ์การค้าชายแดนและการท่องเที่ยวในช่วงปี 2535 - 2540 ถือได้ว่ามีส่วนสำคัญทำให้สภาพเศรษฐกิจ สังคมของสุขาภิบาลแม่สาย มีการขยายตัวในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือการค้าชายแดนมีสภาพดีขึ้นในแต่ละปีมีมูลค่าการค้าเกิน 1,000 ล้านบาท ซึ่งมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอดและต่อเนื่องทุกปี ในด้านการท่องเที่ยวพบว่าแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวที่ด้านการค้าชายแดนแม่สาย ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของสุขาภิบาลแม่สายในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี สร้างรายได้ให้กับสุขาภิบาลแม่สายเป็นจำนวนมาก และคาดว่าสภาพการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวของสุขาภิบาลแม่สาย จะมีแนวโน้มที่ดีและเพิ่มสูงขึ้นต่อไปอีกในอนาคต ศักยภาพที่สำคัญซึ่งส่งผลให้สุขาภิบาลแม่สายมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมา ได้แก่ ศักยภาพด้านที่ตั้ง ด้านความมั่นคงของประเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว นอกจากเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดการขยายตัวทั้งด้านการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวแล้ว ยังส่งผลให้สุขาภิบาลแม่สายมีโอกาสสำคัญ ๆ ได้แก่ โอกาสการเป็นศูนย์กลางคมนาคมระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน การเป็นเมืองหน้าด่านประตูการค้าชายแดน การขยายการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน การขยายฐานการผลิตด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกในอนาคตอีกด้วย

การขยายตัวของสุขาภิบาลแม่สาย ได้ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมมีการกระจุกตัวในสุขาภิบาลเพิ่มมากขึ้น จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านกายภาพ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนความหนาแน่นของประชากรอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของเมืองทำให้เกิดปัญหามากมายในปัจจุบัน ที่สำคัญได้แก่ ปัญหาการจราจรคับคั่ง ปัญหาการระบายน้ำทำให้เกิดน้ำท่วมขัง ปัญหาการก่อกวนขยะมูลฝอยเป็นต้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่แนวทางการพัฒนาเมืองสุขาภิบาลแม่สาย ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน ทั้งนี้เพื่อให้สุขาภิบาลแม่สายสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้คลี่คลายไปในทางที่ดี และต้องไม่เกิดปัญหาใหม่ตามมาด้วย เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเมืองที่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อันเป็นการเสริมสร้างศักยภาพและโอกาสในด้านการพัฒนาสุขาภิบาลแม่สายเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวระหว่างอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนต่อไปในอนาคต

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางแผนภาค
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต อัญญา หรินทรเวช
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา จารุวรรณ ลิ้มปเสนีย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม